

Natuurtoets

**Tracé hoofdtransportleiding Ombouw G-H Eneco
Utrecht, Gemeente Utrecht**

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0455773.100
definitief revisie 00
22 november 2021

Natuurtoets

Tracé hoofdtransportleiding Ombouw G-H Eneco Utrecht, Gemeente Utrecht

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0455773.100
documentnummer 455773-NT-ECO-002
definitief revisie 00
22 november 2021

Auteurs

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 162
7400AD Deventer

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

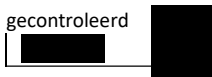

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

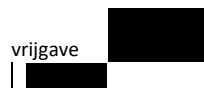
datum vrijgave
22-11-2021

beschrijving revisie 00
concept

gecontroleerd

vrijgave

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	1
1.3	Doel en onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Soortbescherming	3
2.3	Gebiedsbescherming	4
2.3.1	Natura 2000	4
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	5
2.3.3	Groene contour	5
2.3.4	Weidevogels	5
2.3.5	Ganzenrustgebieden	6
2.3.6	Waterparels	6
2.3.7	Natuurparels	6
3	Methodiek	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Bureauonderzoek	7
3.3	Terreinbezoek	8
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
4	Resultaten	9
4.1	Gebiedsbeschrijving	9
4.2	Beschermde soorten	9
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	9
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	10
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	14
4.3	Beschermde gebieden	15
4.3.1	Natura 2000-gebieden	15
4.3.2	Natuurparels en waterparels	17
5	Toetsing	18
5.1	Effectbepaling plan	18
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	18
5.2.1	Broedvogels	18
5.2.2	Zoogdieren	19
5.2.3	Heikikker en rugstreeppad	20
5.2.4	Platte schijfhoren	22
5.2.5	Vissen	22
5.2.6	Ecologisch werkprotocol	22
5.3	Effecten op beschermde gebieden	24
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	24

5.3.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN), Groene Contour, weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied, natuurparels en waterparels	24
-------	--	----

6	Bronnen	25
----------	----------------	-----------

Bijlage 1: Wettelijk kader

Bijlage 2: Utrechtse soortenlijst

Conclusies en advies

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens een tweetal gasleidingen aan te leggen. Onderhavig rapport heeft betrekking op een tracé van 24,6 km HTL (hoofdtransportleiding) van afsluiterschema S-238 Hoornaar tot M&R (Meet –en regelstation) A-107 Reijerscop. Het onderhavige rapport heeft betrekking op het deel van de leiding dat binnen de grenzen van Gemeente Utrecht gelegen is. Er is een aparte natuurtoets opgesteld voor de aanleg van het regionale transportleidingnet (RTL) in de stad Utrecht.

Het project kan worden uitgevoerd indien de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het tracé en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit Hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: Beschermde gebieden

Het tracé ligt niet in een beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' ligt op circa negen kilometer afstand ten oosten van het tracé. De Natura 2000-gebieden 'Nieuwkoopse Plassen en de Haack', 'Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein', en 'Uiterwaarden Lek' liggen op meer dan tien kilometer afstand van het tracé. De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft bijvoorbeeld geluid- en lichtverstoring. Vanwege de afstand, de tussenliggende versturende gebieden, wegen en watergangen (en daardoor de afscherming) en de relatief geringe omvang van de werkzaamheden op het tracé worden geen effecten door indirecte effecten als geluid- en lichtverstoring op de Natura 2000-gebieden verwacht. Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van Natura 2000-gebieden door een toename aan stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden zijn beoordeeld middels een passende beoordeling (Antea Group, 2021). Uit het onderzoek is gebleken dat negatieve effecten als gevolg van stikstof kunnen worden uitgesloten.

Voor wat betreft het NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het tracé. Er is van directe aantasting van dan ook geen sprake. In de omgeving van het tracé liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling binnen het tracé heeft geen effect op de directe omgeving van het tracé. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Bescherming van het NNN staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

Het tracé ligt eveneens niet in gebied dat is aangewezen als Groene Contour, weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied, natuurplek of waterplek. Dergelijke gebieden komen ook niet in de directe omgeving van het tracé voor. Regelgeving omtrent Groene Contour, weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied, natuurplek of waterplek staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg.

Tabel 01. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN	Groene contour	Weidevogel kerngebied en ganzenrust gebied	Natuurparels en Waterparels
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Effecten?	Geen significante effecten	Nee	Nee	Nee	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden op en nabij het tracé:

- *Algemene broedvogels (nestplaatsen aanwezig);*
- *Vleermuizen (mogelijk vliegroutes en foerageergebied);*
- *Waterspitsmuis;*
- *Heikikker en rugstreeppad;*
- *Platte schijfhoren;*

In Tabel 02 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of het plan uitvoerbaar is, en of er bij realisatie van het plan sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Tabel 02. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

	Essentieel leefgebied op / nabij tracé?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, bomen, struiken, weilanden bieden nestgelegenheid voor algemene broedvogels	Nee, mits er voorafgaand aan werkzaamheden wordt gecontroleerd op broedvogels en/of wordt gewerkt buiten het broedseizoen (indicatief 15 maart tot 15 juli).	Nee ¹	Ja
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerbied in en nabij het plangebied	Nee, mits lichtuitstraling in richting van bomenrijen en gebouwen voorkomen wordt.	Nee, mits aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan.	Ja, wanneer lichtuitstraling in richting van bomenrijen en gebouwen voorkomen wordt.
Waterspitsmuis	Ja, mogelijke verblijfplaatsen in plangebied	Nee, wanneer geen werkzaamheden aan oevers plaatsvinden, anders dan het plaatsen van dammen/duikers met een maximale breedte van 10 meter en vooraf locatie op de oever maaïen, onder ecologische begeleiding.	Nee, mits aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan.	Ja, wanneer geen werkzaamheden aan oevers plaatsvinden, anders dan het plaatsen van dammen/duikers met een maximale breedte van 10 meter, vooraf locatie op de oever maaïen en werken onder ecologische begeleiding.
Heikikker en rugstreeppad	Ja mogelijk voortplantingsplaatsen en verblijfplaatsen in plangebied	Nee, mits tijdelijke dammen buiten de kwetsbare periode worden aangebracht en wanneer het werkterrein tijdens de kwetsbare periode wordt afgeschermd (en exemplaren voorafgaand hieraan worden weggevangen en elders uitgezet) of het landhabitat ongeschikt gemaakt en gehouden wordt (kort maaïen). Veenkades mogen hierbij niet aangetast worden. Dit laatste geldt alleen als het werkterrein tussen april en september wordt opgeruimd	Nee, mits aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan.	Ja, mits tijdelijke dammen buiten de kwetsbare periode worden aangebracht en wanneer het werkterrein tijdens de kwetsbare periode wordt afgeschermd (en exemplaren voorafgaand hieraan worden weggevangen en elders uitgezet) of het landhabitat ongeschikt gemaakt en gehouden wordt (kort maaïen). Veenkades mogen hierbij niet aangetast worden. Dit laatste geldt alleen als het werkterrein tussen april en september wordt opgeruimd.

¹ Ontheffing voor algemene broedvogels wordt in de praktijk niet verleend, dit mede gezien bijna altijd alternatieven voorhanden zijn (werken buiten broedseizoen, locatie ongeschikt maken, ecologische begeleiding).

Natuurtoets

Tracé hoofdtransportleiding Ombouw G-H Eneco Utrecht, Gemeente Utrecht
projectnummer 0455773.100
22 november 2021 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Platte schijfhoren	Ja, mogelijk aanwezig in het plangebied	Nee, wanneer voorafgaand aan het plaatsen van dammen/duikers over sloten, waterplanten (waar de soort op kan zitten) en mogelijk de bodemlaag enkele meters opzij worden geschoven.	Nee, mits aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan.	Ja, wanneer voorafgaand aan het plaatsen van dammen/ duikers en/of draglineschotten over sloten, waterplanten en mogelijk de bodemlaag enkele meters opzij worden geschoven.
-------------------------------	--	--	--	---

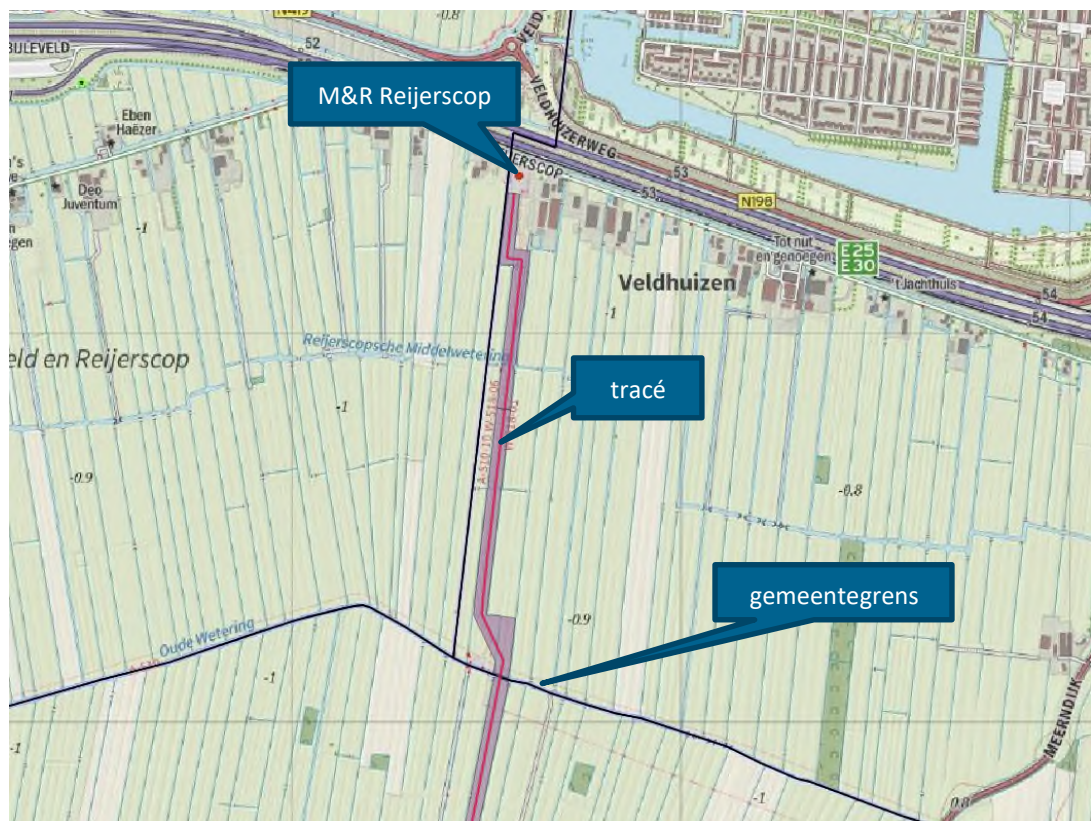
Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage 1 staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens een tweetal gasleidingen aan te leggen. Onderhavig rapport heeft betrekking op een tracé van 24,6 km HTL (hoofdtransportleiding) van afsluiterschema S-238 Hoornaar tot M&R (Meet –en regelstation) A-107 Reijerscop. Het onderhavige rapport heeft betrekking op het deel van de leiding dat binnen de grenzen van Gemeente Utrecht gelegen is. Er is een aparte natuurtoets opgesteld voor de aanleg van het regionale transportleidingnet (RTL) in de stad Utrecht. Het tracé is gelegen in agrarisch gebied. De globale ligging van het tracé is weergegeven in Figuur 1.1.

Figuur 1.1 Globale ligging tracé in rood en werkstrook in paars. Weergave in zwart: gemeentegrenzen. Bron ondergrond: opentopo.

1.2 Planvoornemen

Het tracédeel waarop het onderhavige rapport betrekking heeft bevindt zich ten zuiden van M&R (Meet –en regelstation) A-107 Reijerscop en loopt door tot de gemeentegrens van Utrecht. Het tracé wordt aangelegd in het kader van de ombouw van delen van het gastransportnet van G-gas (laag calorisch gas) naar H-gas (hoog calorisch gas).

Het tracé wordt aangelegd middels open ontgravingen (veldstrekkingen) en/of door middel van het inploegen van de leiding. Ter plaatse van de sloten worden zogenaamde zinkers gelegd (diepere ligging van de leiding ter plaatse van de sloten; in open ontgraving aangebracht). Tijdens de aanlegwerkzaamheden wordt een rijstrook aangelegd langs het tracé voor grondopslag en het

verrijden van het materieel. De werkstrook bestaat uit rijplaten op zand of op boomschors. In de sloten ter plaatse van de werkstrook worden tijdelijke dammen met duikers aangebracht. Er worden geen bomen gekapt.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen activiteit? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in Hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit Hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. Omdat er geen bomen worden gekapt is deze laatste regelgeving niet aan de orde.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft hier het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn op het tracé. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij het rijk, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten

behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij het rijk, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij het rijk, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is het Rijk het bevoegd gezag. Het Rijk is bevoegd gezag in een aantal situaties². Met betrekking tot de 'andere soorten' geldt voor een deel van de soorten genoemd in artikel 3.10 onderdeel A een landelijke vrijstelling (zie Regeling Natuurbescherming, [Bijlage 13](#)) voor handelingen en projecten genoemd in artikel 1.3, lid 1, onderdeel a (Besluit natuurbescherming). Het gaat om 24 soorten. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

De gemeente Utrecht hanteert een soortenlijst om kenmerkende en waardevolle Utrechtse planten diersoorten te behouden en te stimuleren (Gemeente Utrecht, 2018). Onder de Wet natuurbescherming hebben meerdere soorten die onder de voormalige Flora- en Faunawet beschermd waren hun bescherming verloren, waaronder muurplanten, orchideeën en soorten van bloemrijke hooilanden. Met de Utrechtse soortenlijst wil de gemeente dit rechtzetten. De Utrechtse soortenlijst bevat 64 soorten: vijf vogelsoorten, drie vissoorten, zes soorten wilde bijen, veertig plantensoorten en tien paddenstoelsoorten (zie Bijlage II voor de soorten van de Utrechtse soortenlijst die niet onder de Wet natuurbescherming vallen).

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. In de interim omgevingsverordening (1 april 2021) zijn regels voor het NNN opgenomen in Artikel 6.1. Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Het compensatiebeginsel van het NNN staat in de interim omgevingsverordening in Artikel 6.5 uiteengezet. Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Utrecht geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het NNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op NNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

2.3.3 Groene contour

In de provincie Utrecht zijn gebieden aangewezen als Groene Contour. In de Groene Contour wil de provincie Utrecht landbouwgronden omvormen tot natuurgebied om daarmee het Natuurnetwerk Nederland te versterken. Het gaat om een totale omvang van 3000 hectare. Na realisatie wordt de nieuwe natuur opgenomen in het NNN. Voor de Groene contour-gebieden geldt dat ontwikkelingen zijn toegestaan, mits deze onder andere in samenhang worden ontwikkeld met de natuur.

Een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als Groene contour bevat geen bestemmingen en regels die tot gevolg hebben dat natuurontwikkeling in gebieden die van belang zijn voor het functioneren van het Natuur Netwerk Nederland onmogelijk wordt (Artikel 6.8 Interim omgevingsverordening), tenzij:

- a. de ingreep voortkomt uit een groot openbaar belang, en
- b. het verlies aan mogelijkheden om natuur te ontwikkelen kwantitatief en kwalitatief gelijkwaardig wordt gecompenseerd met de inrichting van natuur elders binnen de Groene contour of in aansluiting op het Natuur Netwerk Nederland, en
- c. aard en omvang van deze natuurcompensatie evenredig zijn met het verlies aan natuurontwikkelingsmogelijkheden als gevolg van de ingreep, en
- d. behoud en beheer van de ter compensatie ingerichte natuur blijvend zijn verzekerd.

2.3.4 Weidevogels

Voor de weidevogels heeft de provincie Utrecht weidevogelkerngebieden aangewezen. In de interim omgevingsverordening (Artikel 6.12) zijn regels opgenomen voor wat betreft windturbines en zonnevelden binnen weidevogelkerngebieden. Het uitgangspunt bij windturbines en zonnevelden in weidevogelkerngebieden is dat de kwaliteit van het leefgebied van de weidevogels aantoonbaar per saldo minimaal wordt behouden.

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (Herijking 2016) (provincie Utrecht, 2017) is een beleidstekst opgenomen. Het onderstaande is hierin beschreven.

De kerngebieden voor weidevogels zijn in provincie Utrecht bekend. Ze zijn gebaseerd op de provinciale weidevogelvisie (2012) en in overleg met de agrarische collectieven geactualiseerd op basis van recente inventarisaties (2014 en 2015). Naast een goed beheer van deze gebieden zijn ook ruimtelijke aspecten als openheid, rust en goede inrichting voor weidevogels van groot belang.

Ontwikkelingen waarbij deze aspecten worden aangetast zijn derhalve onwenselijk. Hierbij kan gedacht worden aan de aanleg van wandel- en fietspaden, uitbreiding van bebouwing etc. In afwachting van de nadere invulling van de provinciale taken in de nieuwe Wet natuurbescherming en in relatie tot de ontwikkeling van het agrarisch natuurbeheer blijft regulier agrarisch gebruik mogelijk. Ook uitbreiding van veehouderij binnen de bestaande bouwpercelen blijft, mits er wordt voldaan aan de toepasselijke wettelijke eisen, mogelijk. Voor de weidevogels vraagt provincie Utrecht gemeenten in hun planvorming en bij het toestaan van activiteiten in en nabij deze gebieden, rekening te houden met de effecten op weidevogels.

2.3.5 Ganzenrustgebieden

Binnen de provincie Utrecht zijn op 10 maart 2015 door de Gedeputeerde Staten rustgebieden aangewezen voor ganzen. De rustgebieden moeten voldoende rust en foerageerplaats bieden aan trekkende en overwinterende ganzen. In deze gebieden is het in principe niet meer toegestaan handelingen te verrichten of toe te laten, die de foerageer- en rustfunctie van het gebied voor beschermde ganzen negatief beïnvloeden.

Door de aanwijzing van ganzenrustgebieden zijn op grond van bijlage I, tweede lid en bijlage II, lid 1 b de soorten grauwe gans, kolgans, kleine rietgans, toendra/taiga rietgans, Brandgans en Rotgans in het de periode van 1 november tot 1 maart uitgezonderd (Brandgans tot 1 mei) van opzettelijk verontrusten. In deze gebieden is het niet toegestaan handelingen te verrichten of toe te laten, die de foerageer- en rustfunctie van het gebied voor beschermde ganzen negatief beïnvloeden. Dit houdt in dat er in principe geen handelingen mogen worden verricht waarmee beschermde ganzen worden geweerd of opzettelijk verontrust, als bedoeld in artikel 10 van de Flora- en faunawet. Een incidentele verstoring van de ganzen doet geen afbreuk aan de functie van het gebied, waardoor agrarische werkzaamheden en natuurbeheer zijn toegestaan.

2.3.6 Waterparels

Binnen de provincie Utrecht zijn op basis van het voorkomen van bijzondere soorten 25 waterparels, ook wel 'ecologisch waardevolle wateren' geïdentificeerd. Deze gebieden met hoge potenties op het gebied van waternatuur en – kwaliteit liggen deels binnen en deels buiten de begrenzing van het NNN en Natura 2000. De provincie Utrecht zet zich in om de kwaliteiten van deze waterparels te beschermen en hun potentiële waarden te verwezenlijken.

2.3.7 Natuurparels

Natuurparels zijn aangewezen gebieden door de provincie Utrecht waar in geconcentreerde mate Utrechtse aandachtsoorten voorkomen dan wel gebieden die de potentie hebben om deze soorten te huisvesten. Aan de status van natuurparel is vooralsnog geen aparte planologische betekenis en de grenzen ervan zijn niet hard maar indicatief.

3 Methodiek

Dit Hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten zijn door RVO vrijgesteld in bijlage 11 in de Regeling Natuurbescherming. Daarnaast hebben de provincies soorten vrijgesteld, hetgeen is opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage en bijlage 11 van de regeling natuurbescherming). De vrijgestelde zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2016 - 2021 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen. Daarnaast is gekeken naar eerder door Antea Group uitgevoerd onderzoek naar rugstreeppad, heikikker en grote modderkruiper (Antea Group, 2021).

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van LNV of provinciale digitale atlanten. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied Ten opzichte van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 3 maart 2021 is vanaf circa 10:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met windkracht 1 en een temperatuur van zes graden Celsius. Tijdens het terreinbezoek zijn delen van het plangebied te voet belopen. Met een steeknet zijn watergangen steekproefsgewijs geïnspecteerd/ bemonsterd.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, en of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) ingegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNB in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het tracé loopt vanaf M&R (Meet –en regelstation) A-107 Reijerscop door tot de gemeentegrens van Utrecht. Op en nabij het tracé liggen agrarische (grasland)percelen. Op en nabij het tracé liggen sloten.

Figuur 4.1 geeft een indruk van het tracé.

Figuur 4.1. Impressie van het tracé vanaf Reijerscop.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat op of nabij het tracé in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van tweeënhalve kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV, onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde ‘andere soorten’ uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van tweeënhalve km rondom alle watergangen) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2016-2021).

Soortgroep	Soort (aantal waarnemingen)	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
	zwarte wouw	X		
Zoogdieren	Bever		X	
	Boommarter			X
	Waterspitsmuis			X
	Vleermuizen**		X	
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Heikikker		X	
	Rugstreeppad		X	
	Vroedmeesterpad		X	
Reptielen	Geen waarnemingen			
Insecten – Dagvlinders	Geen waarnemingen			
Insecten – Libellen	Geen waarnemingen			
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Geen waarnemingen			
Overige soortgroepen	Platte schijfhoren		X	

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

** Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het tracé een functie vervullen voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van terreinkenmerken en het verspreidingsgebied van soorten kan de aanwezigheid van reptielen, vissen, vlinders, libellen en planten worden uitgesloten. De volgende soortengroepen worden wel in het plangebied verwacht; **vogels, zoogdieren** (bever, boommarter, waterspitsmuis

en vleermuizen), **amfibieën** (Alpenwatersalamander, heikikker, rugstreeppad en vroedmeesterpad), en **overige soorten** (platte schijfhoren) worden hieronder beschreven.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 tot en met 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het tracé waarvan de broedplaatsen en omringende functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting altijd ontheffing moet worden aangevraagd. In (de directe omgeving van) het tracé zijn waarnemingen gedaan van diverse vogels met een jaarrond beschermd nest.

Veel van deze soorten broeden in bomen (zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw). Er zijn in de bomen op en nabij het tracé geen jaarrond beschermde nesten waargenomen tijdens het terreinbezoek.

De ooievaar broedt ook op hoge plekken. Dit betreft in Nederland vaak speciaal voor de vogel gemaakte nestpalen. Deze komen op het tracé niet voor.

Een aantal soorten broedt in stedelijk gebied in gebouwen. De huismus heeft zijn nest doorgaans onder dakpannen. De gierzwaluw en de kerkuil zijn ook soorten die veel broeden in woningen. De huiszwaluw broedt aan gebouwen en bruggen. Op en nabij het tracé staan geen bomen en gebouwen. Er vinden geen werkzaamheden aan gebouwen plaats.

De slechtvalk heeft zijn nest in kale vensterbanken, richels, bakken en wat maar voorhanden is op torens, gebouwen, hoogspanningsmasten of bruggen. De soort vindt geen geschikte broedgelegenheid op en nabij het tracé.

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, meestal in de buurt van stromend water in nissen in een muur of onder bruggen of tussen boomwortels naast oevers. De watergangen op en nabij het tracé bieden geen geschikte oevers voor de grote gele kwikstaart.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Naast soorten met een jaarrond beschermd nest, zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Het projectgebied bevat geen geschikt habitat voor categorie 5 soorten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

Er zijn diverse algemene vogelsoorten aanwezig in de omgeving van het tracé. Ze hebben mogelijk hun nest in de weilanden.

Gevolgen van het project op algemene broedvogels worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Bij het eventuele amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. In de omgeving van het tracé staan geen bomen en geen gebouwen. Er worden geen gebouwen gesloopt en er worden geen bomen gekapt.

Foerageergebied en vliegroutes

Vleermuizen benutten beschutte trajecten om vanaf de verblijfplaats foerageergebieden te bereiken. Ze kiezen zoveel mogelijk lijnvormige structuren en vliegen bij voorkeur uit de wind. Veelal wordt langs deze structuren mogelijk ook gefoerageerd. Op en nabij het tracé zijn dergelijke lijnvormige elementen en daarmee mogelijk ook vliegroutes aanwezig, namelijk de watergangen. Ook is het tracé en de omgeving geschikt als foerageergebied.

Gevolgen van het project op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Naast vleermuizen komt nog een aantal zoogdieren in de omgeving van het tracé voor. De soorten worden hieronder beschreven.

Bever

De dichtstbijzijnde waarneming van een bever is afkomstig van een watergang naast de Beemdgrassingel, op een afstand van circa twee kilometer van het tracé (NDFF). Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water en voeden zich onder andere met houtige gewassen alsook kruidachtige planten. Uit het terreinbezoek komt naar voren dat er geen geschikt biotoop voor bevers aanwezig is op en nabij het tracé. Het voorkomen van bevers nabij het tracé kan dan ook worden uitgesloten.

Boommarter

De dichtstbijzijnde waarneming van een boommarter is afkomstig van een bosschage tussen de A12 en de C.H. Letschertweg, op een afstand van circa twee kilometer van het tracé (NDFF). De boommarter komt met name voor in bossen, maar is bezig met een opmars in Laag-Nederland en bezet steeds meer kleinere bossen in open gebied. Als voortplantingsplaats gebruiken boommarters over het algemeen boomholtes. Deze dienen voldoende groot te zijn en de boom waarin de holte zich bevindt, moet bereikbaar zijn via de kroon van naburige bomen. Dit laat het martervrouwje toe de veiligheid van het nest te waarborgen door de nestboom steeds via de omweg van aanpalende bomen te verlaten of te benaderen. Naast nestbomen hebben boommarters ook dagrustplaatsen. Dit kunnen bijvoorbeeld duivennesten, andere boomholtes, konijnenholen of takkenstapels zijn. Op en nabij het tracé zijn deze elementen niet aanwezig. Het tracé vormt dan ook geen geschikt biotoop voor boommarters. Aanwezigheid van de boommarter op deze plekken kan worden uitgesloten.

Waterspitsmuis

De dichtstbijzijnde waarneming van een waterspitsmuis is afkomstig van een sloot op korte afstand van het tracé (enkele meters) het tracé (NDFF). De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar

waar grondwater opwelt. Er kan van worden uitgegaan dat de soort geschikt leefgebied vindt in het plangebied. Gevolgen van het project op waterspitsmuizen worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Amfibieën

Vroedmeesterpad

Dichtstbijzijnde waarnemingen van deze soort zijn afkomstig van de Castellumlaan, op een afstand van circa twee kilometer van het tracé (NDFF). De vroedmeesterpad geeft de voorkeur aan plaatsen met een stenige structuur, zoals groeven, oude bebouwing, kerkhoven en hellingbossen (ravon.nl). Een dergelijk biotoop is niet aanwezig op en nabij het tracé. Bovendien is de vroedmeesterpad (op minstens twee km afstand van het tracé) ten noorden van de A12 waargenomen (NDFF) welke werkt als een barrière, voor een niet zo mobiele soort. De aanwezigheid van de vroedmeesterpad op en nabij het tracé kan daarom worden uitgesloten.

Rugstreeppad

In de omgeving van het tracé komen waarnemingen van rugstreeppadden voor (NDFF). In een sloot vlakbij het tracé is een waarneming van een rugstreeppad gedaan (NDFF). Ook uit het nader onderzoek dat in 2017 door Antea Group is uitgevoerd is de soort nabij het tracé op M&R Reijerscop waargenomen (Antea Group, 2018). Deze soort staat bekend om zijn intrek vanuit de wijde omgeving naar pioniersbiotoop zoals afgegraven grond waarin tijdelijk ondiep water blijft staan. Dit vormt geschikt voortplantingswater voor deze soort. Tijdens het terreinbezoek is geschikt biotoop voor de soort waargenomen. De rugstreeppad is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe wateren, tijdelijke poeltjes, plassen, slootjes en vennen – niet zuurder dan pH 5 - (ravon.nl). In en nabij het tracé zijn slootjes en enkele plassen aanwezig. Gevolgen van het project op rugstreeppadden worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Heikikker

De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Daarnaast zijn er waarnemingen in bos en struweel. De heikikker wordt een cultuurvliedende soort genoemd, omdat deze nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief agrarisch landschap en rond infrastructuur en bebouwing. De soort komt voor in kleine geïsoleerde wateren en sloten en is een vennensoort bij uitstek. Ze overwinteren nagenoeg niet in het water, maar op vorstvrije plaatsen op het land van eind oktober tot begin maart (Ravon). Er zijn meer dan 400 waarnemingen van heikikkers bekend in de omgeving van het plangebied (NDFF). Ook uit het nader onderzoek dat in 2017 door Antea Group is uitgevoerd is de soort nabij het plangebied waargenomen, namelijk rond het M&R Reijerscop aan het noordelijke uiteinde van het tracé (Antea Group, 2017). Het plangebied en de omringende graslanden betreffen derhalve geschikt leefgebied voor de heikikker. De aanwezigheid van de soort kan niet worden uitgesloten. Gevolgen van het project op heikikkers worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander komt vooral voor in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen (ravon.nl). Verspreiding beperkt zich tot zand- en leemgronden. Een dergelijk biotoop ontbreekt in het plangebied. Bovendien worden akkers en intensief benut grasland gemeden als landhabitat (nederlandsesoorten.nl). De soort is circa tweeënhalve kilometer ten noordoosten van het plangebied, in stad Utrecht, waargenomen (NDFF). Tussen deze waarnemingslocaties en het plangebied liggen grote infrastructurele barrières. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van de soort binnen het projectgebied uitgesloten.

Vissen

Er zijn de laatste vijf jaar geen waarnemingen gedaan van grote modderkruipers binnen een straal van tweeënhalve kilometer rondom het plangebied (NDFF). Ook uit het nader onderzoek dat in 2017 door Antea Group is uitgevoerd is de soort niet in het plangebied waargenomen. Het kan dan ook worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied voorkomt.

Op de Utrechtse soortenlijst staan bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad. Het kan niet worden uitgesloten dat deze op en nabij het tracé voorkomen. De werkzaamheden aan watergangen zijn echter van tijdelijke aard en zeer kleinschalig. De voorgenoemde vissen kunnen tijdelijk uitwijken naar vergelijkbaar gebied. De werkzaamheden tasten deze soorten dan ook niet aan.

Flora

Daarnaast worden er diverse soorten planten genoemd op de Utrechtse soortenlijst. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde soorten en soorten van de Utrechtse soortenlijst.

Overige soortgroepen

Platte schijfhoren

De dichtstbijzijnde waarneming van deze soort is afkomstig van een sloot naast het tracé (NDFF). Deze soort komt voor in schone, rijk begroeide wateren, met name in laagveengebieden en in het rivierengebied. Dit soort wateren is op en nabij het tracé aanwezig en op basis daarvan is het voorkomen van deze soort op het tracé niet op voorhand uit te sluiten. Gevolgen van het project op platte schijfhorens worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In Hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

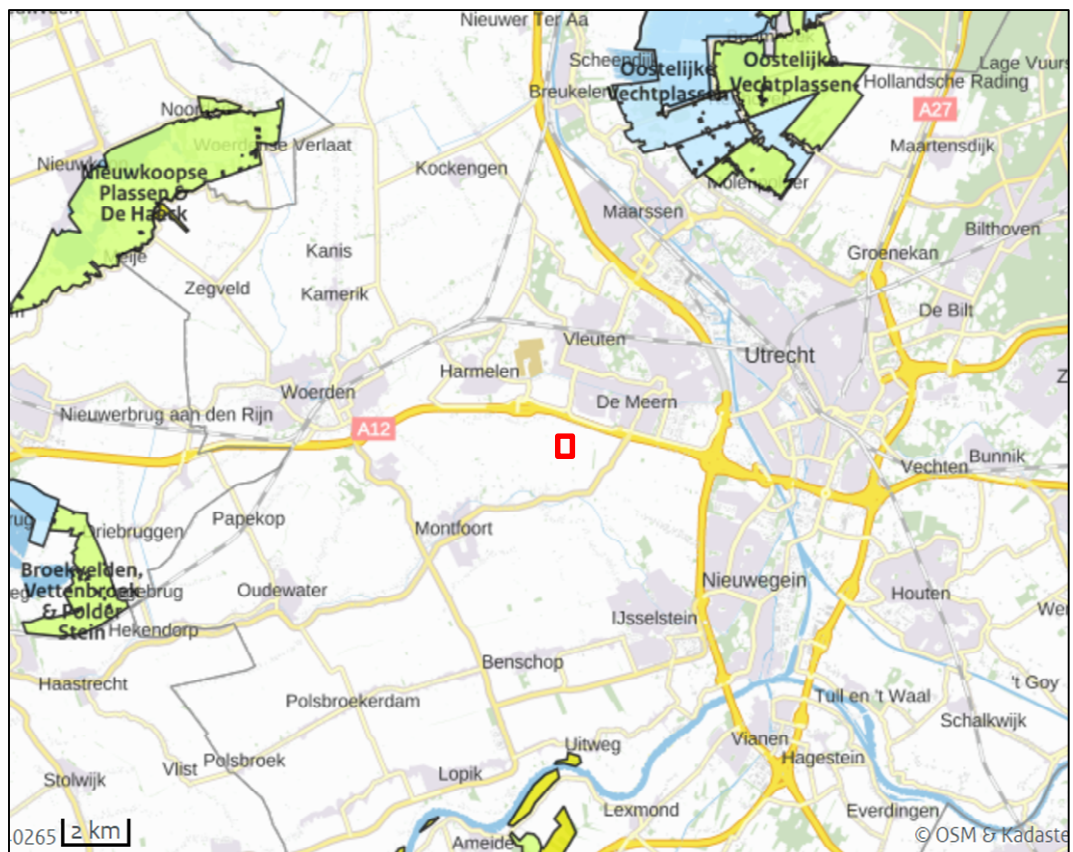
Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten op het tracé.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels [hele tracé]	Artikel 3.1// Artikel 3.5	Waarschijnlijk	Broedende vogels mogelijk in en nabij tracé.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Ja/waarschijnlijk	Aanwezigheid vliegroutes en foerageergebied kunnen niet worden uitgesloten binnen het tracé.
Waterspitsmuis	Artikel 3.10	Ja/waarschijnlijk	Mogelijk leefgebied op en nabij tracé.
Rugstreeppad	Artikel 3.5	Ja/waarschijnlijk	Mogelijk landhabitat en voortplantingsbiotoop op en nabij tracé.
Heikikker	Artikel 3.5	Ja/waarschijnlijk	Mogelijk landhabitat en voortplantingsbiotoop op en nabij het tracé.
Platte schijfhoren	Artikel 3.5	Ja/ waarschijnlijk	Mogelijk leefgebied op en nabij tracé.
Vissen	Utrechtse soortenlijst	Ja/waarschijnlijk	Mogelijk leefgebied in watergangen.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

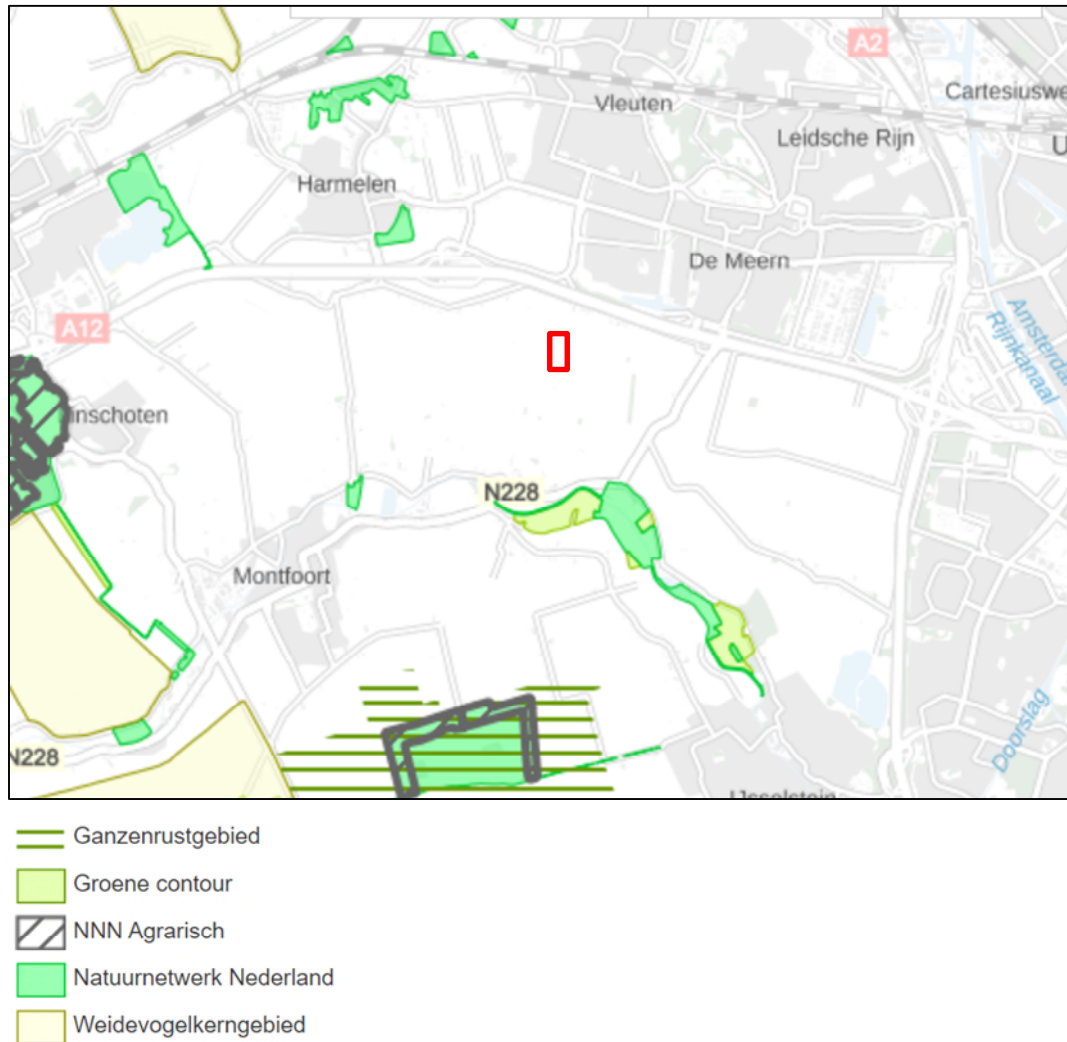
Het tracé ligt niet in een beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' ligt op circa negen kilometer afstand ten oosten van het tracé. De Natura 2000-gebieden 'Nieuwkoopse Plassen en de Haack', 'Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein', en 'Uiterwaarden Lek' liggen op meer dan tien kilometer afstand van het tracé. Zie ook Figuur 4.2.

Figuur 4.2. Overzicht van het tracé (rood vlak) ten opzichte van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (in groen en blauw).

Gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden verder uitgewerkt in de toetsing in Hoofdstuk 5.

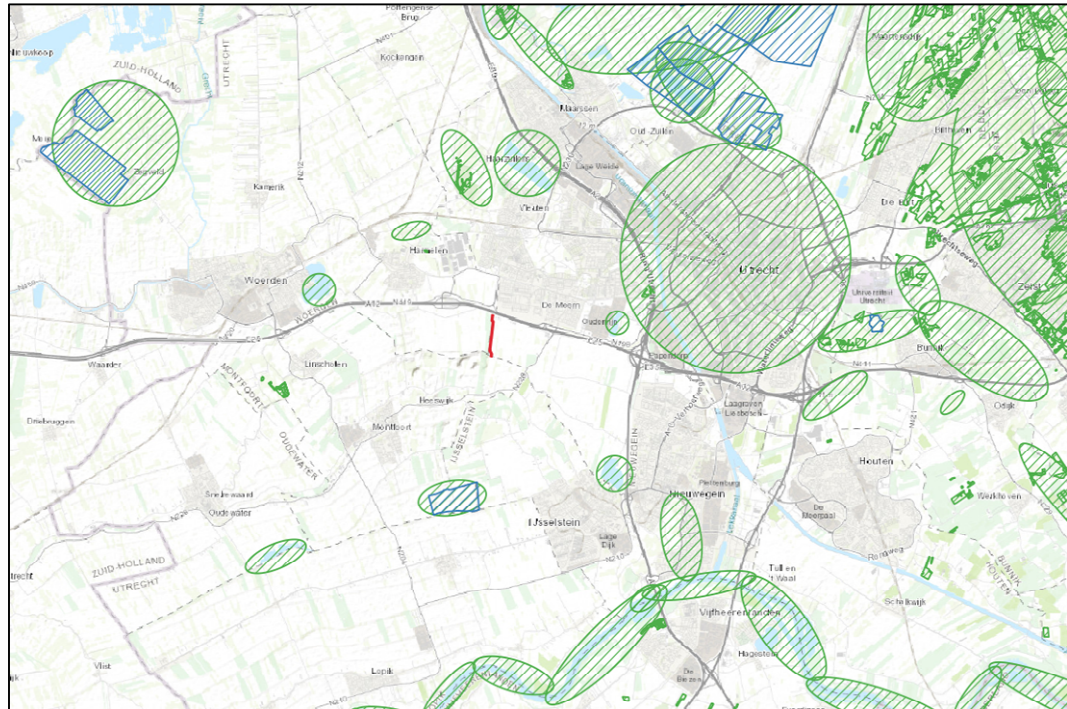
Natuurnetwerk Nederland (NNN), Groene Contour, weidevogelkerngebied en ganzenrustgebied
 Het tracé ligt niet in gebied dat is aangewezen als NNN, Groene Contour, Weidevogelkerngebied
 of Ganzenrustgebied. In Figuur 4.3 is de ligging van deze beschermde gebieden ten opzichte van
 het tracé weergegeven.

Figuur 4.3. Ligging NNN-gebieden, Groene contour, Ganzenrustgebied, Weidevogelkerngebied en NNN ten opzichte van het tracé (rode vlak). (bron <https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.2020InterimVerord-VA01>)

4.3.2 Natuurparels en waterparels

Het projectgebied ligt niet in gebied dat is aangewezen als natuurparel of waterparel. In Figuur 4.4 is de ligging van deze beschermde gebieden ten opzichte van het plangebied weergegeven.

Figuur 4.4. Ligging Natuurparels (groen gearceerd) en waterparels (blauw gearceerd) ten opzichte van het projectgebied (rode punt) (bron achtergrond: esri).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van gasleiding middels open ontgravingen. Ten behoeve van de werkzaamheden worden mogelijk dammen en duikers in sloten aangebracht.

De volgende storingsfactoren zijn aanwezig als gevolg van voornemen:

- Verwijderen vegetatie;
- Graafwerkzaamheden en naderhand aanvullen van werkputten en sleuven;
- Plaatsen dammen en duikers (eventueel);
- Toename bedrijvigheid (meer mensen/ activiteit);
- Verstoring door geluid;
- Verstoring door beweging;
- Verstoring door licht.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het tracé potentieel geschikt biotoop biedt voor algemene broedvogels, vleermuizen, waterspitsmuizen, rugstreeppadden, heikikkers en platte schijfhorens (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Broedvogels

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Op en rondom het tracé kunnen nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten in diverse groenstructuren of andere elementen in het landschap. Met name in de graslandpercelen zullen diverse broedende weidevogels aanwezig zijn. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli³) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde en vormen algemene broedvogels geen belemmering voor het project.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken (dit verdient de aanbeveling) dan dient het tracé (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het tracé gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een ter zake kundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele

³ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

broedgevallen op het tracé dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het tracé niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat nesten niet meer in gebruik zijn.

5.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen neergelegd, zoals het verbod op verstoren van soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5, lid 2). Het is aannemelijk dat op en nabij het tracé vleermuizen aanwezig zijn. Omdat er geen huizen of bomen nabij het tracé staan, hebben de werkzaamheden geen effect op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

De watergangen in en nabij het tracé kunnen dienstdoen als vliegroute voor vleermuizen. Lichtuitstraling kan zorgen voor een onderbreking van een vliegroute van vleermuizen. Wanneer een dergelijke route onderbroken wordt of helemaal verdwijnt vervalt deze mogelijkheid om zich te verplaatsen tussen verblijfplaats en foerageergebied. Wanneer geen alternatieve route aanwezig is en de route gebruikt wordt door veel vleermuizen kan dit een groot effect hebben op de vleermuispopulatie in een gebied. Lichtuitstraling in de richting van de watergangen dient dan ook voorkomen te worden.

Verwacht wordt dat het tracé en de directe omgeving gebruikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. De werkzaamheden tasten deze gebieden hoegenaamd niet aan. In de omgeving is voldoende en alternatief foerageergebied aanwezig.

Al met al kan worden gesteld dat het voorgenomen plan geen wezenlijke invloed zal hebben op de vleermuisactiviteiten op en rondom het tracé. Voorwaarde is wel dat er tijdens de activiteitenperiode van vleermuizen (15 april – 15 oktober) niet 's nachts gewerkt wordt en mits lichtuitstraling in de richting van potentiële vliegroutes voorkomen wordt. De soortbescherming uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor het vaststellen van het plan wat betreft de vleermuizen.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis valt onder het beschermingsregime 'andere soorten', artikel 3.10 en bijlage A van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten geldt een verbod op het doden van deze soorten en op beschadigen en/of vernielen van vaste verblijfsplaatsen. Indien negatieve effecten optreden voor de soort en diens gevolge verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden, is een ontheffing in het kader van soortbescherming noodzakelijk.

Op een aantal plaatsen in het projectgebied worden sloten en oevers gekruist middels draglineschotten of (tijdelijke) dammen en duikers. Het verdient de aanbeveling om waar mogelijk gebruik te maken van draglineschotten gezien bij deze werkwijze het habitat van de waterspitsmuis niet wordt aantast. Wanneer gewerkt wordt met draglineschotten over sloten en oevers, is geen nader onderzoek naar waterspitsmuizen noodzakelijk.

Het plaatsen van de dammen en duikers is een relatief kleine ingreep in de watergang en daarnaast worden de dammen en duikers weer verwijderd na afloop van de werkzaamheden. Door voorafgaand aan de aanleg van de dammen en duikers de vegetatie op de locatie van de dammen en duikers, het werkgebied voor de aanleg en het verwijderen van de dammen en duikers en een strook van twee meter landinwaarts van deze locaties, kort te maaien en te houden, leiden de werkzaamheden niet tot beschadiging en/of vernietiging van verblijfsplaatsen of het doden van individuele exemplaren. Er dient in één richting gemaaid te worden, richting te

behouden geschikt habitat, zodat de dieren kunnen wegvlugten. Het maaien dient stapvoets te worden uitgevoerd en onder ecologische begeleiding. De vegetatie dient kort (max 10 cm hoog) te worden gehouden totdat de werkzaamheden (waaronder het verwijderen van de dammen en duikers) zijn afgerond. Tussen het maaien en het plaatsen van een eventuele dam-duiker, dient enkele dagen te zitten zodat de individuen met verblijfplaatsen op die locatie de kans krijgen zich te verplaatsen. De dieren kunnen tijdelijk uitwijken naar het deel van de sloot waar niet gewerkt wordt (zijn mobiel). Indien dam-duiderconstructies van beperkte breedte (max 10 meter) worden gebruikt, blijft voldoende habitat behouden binnen een territorium van een waterspitsmuis om overtreding op verbodsbepaling van de Wnb te voorkomen (artikel 3.10). Nader onderzoek is niet nodig.

Wanneer werkzaamheden, naast dam-duiderconstructies van beperkte breedte (10 meter), aan oevers plaatsvinden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een nader onderzoek gedaan te worden naar waterspitsmuizen. De werkzaamheden zijn in dat geval dan niet meer op een zodanig kleine schaal zijn dat negatieve effecten uitgesloten kunnen worden. Uit het nader onderzoek volgt om welke aantallen het gaat en welke mitigerende maatregelen daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Indien de waterspitsmuis in het plangebied voorkomt en zijn leefgebied wordt geraakt is er een ontheffing nodig.

Vervolgstappen

Bij werkzaamheden aan oevers, anders van aanbrengen tijdelijke dam-duiderconstructies van beperkte breedte (10 meter), is nader onderzoek naar de aanwezigheid van waterspitsmuizen noodzakelijk.

5.2.3 Heikikker en rugstreeppad

Het tracé en nabije omgeving biedt voor rugstreeppad en heikikker geschikt voortplantingsbiotoop. Het landhabitat wordt door de graafwerkzaamheden zeer geschikt voor rugstreeppadden, maar is nu minder geschikt voor deze soort. Voor heikikkers biedt het landhabitat echter nu al een geschikt biotoop. Met name de hoger gelegen veenkades zijn geschikt voor de soort om in te overwinteren.

De heikikker en rugstreeppad zijn beschermd en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen neergelegd, zoals het verbod op verstoren van soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming). Nader onderzoek uitgevoerd door Antea Group (Antea Group, 2017) op het noordelijke deel van het tracédeel (omgeving M&R Reijerscop) heeft aangetoond dat beide amfibiesoorten op en nabij het tracé aanwezig zijn. Indien negatieve effecten optreden voor de soort en dientengevolge verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden, is een ontheffing in het kader van soortbescherming noodzakelijk.

Aangezien het een tijdelijke ingreep betreft en er hoogstens enkele meters van de sloten worden gedempt bij het aanbrengen van tijdelijke dammen is de verwachting dat, met het oog op de functie als voortplantingswater, de staat van instandhouding van de heikikker en rugstreeppad niet wordt aangetast. Bovendien zijn er in de omgeving eveneens sloten aanwezig waar voortplanting kan plaats vinden.

Indien het aanbrengen van de tijdelijke dammen met duikers van de sloot buiten de kwetsbare periode (15 februari – 15 juli voor de heikikker en 1 april – 31 juli voor de rugstreeppad) plaatsvindt, zijn geen effecten op de staat van instandhouding van de heikikker en rugstreeppad, wat betreft voortplantingswater, voorzien. De lokale demping van de sloot (plaatsen dammen en duikers) dient dan tussen 1 augustus – 15 februari plaats te vinden (zie Figuur 5.1). Heikikker en rugstreeppad kunnen tijdelijk uitwijken naar het deel van de sloot waar niet gewerkt wordt (zijn

mobiel). Indien in de periode 15 februari tot 1 augustus dammen en duikers worden aangebracht dient ontheffing verkregen te worden of dient eerst door een ecologisch deskundige vastgesteld te worden dat op de locatie geen eisnoeren, eiklommen of larven aanwezig zijn. Wanneer geen ontheffing is verkregen en eisnoeren, eiklommen of larven worden aangetroffen dient gewacht te worden totdat het voortplantingsseizoen voorbij is.

Het ingreep op het landhabitat betreft een grotere, maar nog steeds tijdelijke, ingreep. Omdat het voor de uitvoer van de werkzaamheden niet mogelijk is de werkzaamheden tijdens de minst kwetsbare periode voor adulten te laten plaatsvinden (buiten de periode 15 februari – 15 maart voor heikikker en 1 april tot en met 15 oktober voor rugstreeppad), dient het plangebied ontoegankelijk te worden gemaakt voor de rugstreeppad en heikikker. Dit kan gedaan worden door bijvoorbeeld het plaatsen van paddenschermen. Het paddenscherm dient zo geplaatst te worden dat de hoger gelegen veenkades beschikbaar blijven voor heikikkers. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig beheerd worden dat ze hun functie te allen tijde kunnen vervullen. De paddenschermen dienen voorafgaand aan de voorjaartrek, dus rond half februari, te worden geplaatst. Na het plaatsen van de paddenschermen dient het projectgebied met regelmaat gecontroleerd te worden op individuen binnen de omheining. Aanwezige exemplaren moeten weggevangen worden en direct verplaatst worden naar geschikt gebied in de directe omgeving, maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten. Indien de paddenschermen later worden geplaatst dient dit in overleg met een ecologisch deskundige plaats te vinden.

Een alternatieve methode is om het landhabitat voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken door de vegetatie in het projectgebied kort te maaien en te houden. Deze werkwijze is alleen mogelijk indien het werkterrein buiten de winterrust periode (dus in de periode april-september) wordt opgeruimd.

Er dient in één richting gemaaid te worden, richting te behouden geschikt habitat, zodat de dieren kunnen wegvlugten. Het maaien dient stapvoets te worden uitgevoerd en onder ecologische begeleiding. Bij het maaien dient twee meter vanaf de slootkanten (met uitzondering van de slootovergangen, waar voor de waterspitsmuis ook wordt gemaaid, zie 5.2.2) ontzien te worden in verband met habitat van de waterspitsmuis. Tevens dienen de hoger gelegen veenkades beschikbaar (niet gemaaid) te blijven voor heikikkers. De vegetatie dient kort (max 10 cm hoog) te worden gehouden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Door soortspecifieke maatregelen worden overtredingen op de verbodsbepalingen voorkomen. Gezien de ligging en omvang van het projectgebied ten opzichte van de omgeving is het plangebied geen uniek en essentieel leefgebied voor genoemde amfibieën. In de omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Bovendien betreft het een tijdelijke aantasting. Indien bovenstaande maatregelen worden toegepast zijn negatieve effecten op heikikker en rugstreeppad uitgesloten. Wanneer echter grotere delen van het habitat worden aangetast als gevolg van werkzaamheden kan het mogelijk zijn nader onderzoek uit te voeren en ontheffing aan te vragen.

Tabel 5.1. De kwetsbare periodes heikikker en rugstreeppad.

	jan	Feb	mrt	Apr	Mei	juni	Juli	Aug	sept	okt	nov	dec
Voortplantingsperiode Heikikker												
Voortplantingsperiode rugstreeppad												
Winterrust heikikker												
Winterrust rugstreeppad												

Vervolgstappen

Bij werkzaamheden aan sloten binnen de kwetsbare voortplantingsperiode van heikikker en rugstreeppad is een ontheffing nodig.

5.2.4 Platte schijfhoren

De platte schijfhoren valt onder de bescherming van de Habitatrictlijn. De sloten in en nabij het plangebied vormen geschikt biotoop voor de platte schijfhoren. Ten behoeve van de werkzaamheden worden er mogelijk duikers en dammen in de sloten aangebracht. Het plaatsen van de dammen en duikers is een relatief kleine ingreep in de watergang en daarnaast worden de dammen en duikers weer verwijderd na afloop van de werkzaamheden. Desalniettemin kunnen door het aanbrengen van de dammen en duikers, platte schijfhorens gedood worden (geen mobiele soort).

Tevens worden er mogelijk draglineschotten geplaatst. Het plaatsen van draglineschotten kan indirect effect hebben op de platte schijfhoren gezien de schotten licht voor de watervegetatie, wat het habitat voor de platte schijfhoren vormt, blokkeert. Hierdoor kan de watervegetatie onder de schotten afsterven. Echter blijft voldoende habitat over voor de soort waardoor er geen sprake is van significant negatieve effecten.

Waar mogelijk dient voorkomen te worden dat dammen/duikers en draglineschotten aangebracht worden op plekken met waterplanten. Wanneer dit niet mogelijk is, dan dienen (voorafgaand aan het plaatsen van de tijdelijke dammen en duikers), waterplanten enkele meters te worden opgeschoven. Door het opschuiven van de waterplanten wordt voorkomen dat de platte schijfhorens, die zich op de waterplanten bevinden, worden bedolven onder de grond van de dam-duiker constructie. Werkzaamheden leiden dan niet tot het opzettelijk doden van individuele exemplaren. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de platte schijfhoren is dan ook niet noodzakelijk. Het verplaatsen van waterplanten kan jaarrond plaatsvinden. De meest geschikte periode om de waterplanten te verschuiven is in de zomer en het najaar (juni tot en met augustus), omdat de onderwatervegetatie dan uitgegroeid is en de platte schijfhorens zich nog niet hebben teruggetrokken in of op de bodem (Stichting Anemoon, 2009). Wanneer gedurende de winter dam-duikers worden aangelegd dient de sliblaag, tot op de vaste waterbodem, tevens te worden opgeschoven. De platte schijfhoren overwinteren namelijk in de sliblaag.

Door de beperkte schaal waarop de watergangen worden aangetast en door het treffen van soortspecifieke maatregelen worden overtredingen op de verbodsbepalingen voorkomen. Indien grotere delen van de watergangen worden aangetast, kan nader onderzoek en het verkrijgen van een ontheffing noodzakelijk zijn.

5.2.5 Vissen

Op de Utrechtse soortenlijst staan bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad. Het kan niet worden uitgesloten dat deze op en nabij het tracé voorkomen. De werkzaamheden aan watergangen zijn echter van tijdelijke aard en zeer kleinschalig. Er is voldoende leefgebied voor de betreffende soorten aanwezig in de directe omgeving. De werkzaamheden tasten deze soorten dan ook niet aan.

5.2.6 Ecologisch werkprotocol

Door het treffen van soortspecifieke maatregelen is het mogelijk om significant negatieve effecten op de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten te voorkomen. Er moet een ecologisch werkprotocol worden opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit

ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de betreffende soorten. In de onderstaande tabel is een globaal overzicht gegeven wanneer de verschillende maatregelen ten behoeve van de (mogelijk) aanwezige soorten uitgevoerd kunnen worden.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Ongeschikt maken terrein voor algemene broedvogels.												
Lichtuitstraling naar omgeving voorkomen i.v.m. vleermuizen.												
Maaien oevervegetatie locaties dam duikers i.v.m. waterspitsmuis.												
Dempen sloten voor dam duiker i.v.m. heikikker en rugstreeppad.												
Plaatsen amfibieën-schermen i.v.m. heikikker en rugstreeppad.												
Maaien landhabitat (geen oever) heikikker en rugstreeppad.												
Verwijderen rijplaten en opslag i.v.m. heikikker rugstreeppad.												
Verplaatsen watervegetatie en bodemlaag i.v.m. platte schijfhoren.												

Tabel 5.2 Overzicht van maanden waarin de verschillende maatregelen uitgevoerd kunnen worden.

Groen = maatregel kan worden uitgevoerd.

Rood = maatregel kan niet of enkel met ontheffing worden uitgevoerd of indien een ecologisch deskundige ter plekke bepaald dat het geen negatieve effecten veroorzaakt.

Geel = mogelijk in overleg met een ecologisch deskundige.

Blanco = maatregel niet noodzakelijk.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het tracé ligt niet in een beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' ligt op circa negen kilometer afstand ten oosten van het tracé. De Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen en de Haack, Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein, en Uiterwaarden Lek liggen op meer dan tien kilometer afstand van het tracé.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft bijvoorbeeld geluid- en lichtverstoring. Vanwege de afstand, de tussenliggende versturende gebieden, wegen en watergangen (en daardoor de afscherming) en de relatief geringe omvang van de werkzaamheden op en nabij het tracé worden geen effecten door indirecte effecten als geluid- en lichtverstoring op de Natura 2000-gebieden verwacht.

Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van Natura 2000-gebieden door een toename aan stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden zijn beoordeeld middels een passende beoordeling (Antea Group, 2021). Uit het onderzoek is gebleken dat negatieve effecten als gevolg van stikstof kunnen worden uitgesloten.

5.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN), Groene Contour, weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied, natuurplels en waterparels

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het tracé. Er is van directe aantasting van dan ook geen sprake. In de omgeving van het tracé liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling op het tracé heeft geen effect op de directe omgeving van het tracé. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

Het tracé ligt eveneens niet in gebied dat is aangewezen als Groene Contour, weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied, natuurplel of waterparel. Dergelijke gebieden komen ook niet in de directe omgeving van het tracé voor. Regelgeving omtrent Groene Contour, weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied, natuurplels of waterparels staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg.

6 Bronnen

AnteaGroup, 2017. Nader ecologisch onderzoek Reijerscop. Aanleg leidinglus en twee vloeistofvangers – Reijerscop. Juli 2017.

Gemeente Utrecht, 2013. Veldgids beschermde planten en dieren in Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

NDFF

Street Smart

PDOKviewer

FLORON

Vlinderstichting.nl

Zoogdiervereniging

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B (1). “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoornpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparelmoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout		Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel	Kevers	Vliegend hert
	Speerwaterjuffer		

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel B (2). Per provincie vrijgestelde “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. (aangegeven met een ‘x’ of ‘*’).

Soort	Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing		x	x	x			x		x	x	x		x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(*)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm													(**)
Hermelijn		x	x	x			x		x	x			x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis													(***)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis													x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(****)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x	x	x			x		x	x			x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(*) = vrijgesteld maart–april en juli t/m november (**) = vrijgesteld in juli t/m september, (***) = 15 aug t/m 15 okt, (****) = 15 aug t/m feb ([Wijzigingsverordening](#), provincie Limburg, 2017)

Natuurtoets

Tracé hoofdtransportleiding Ombouw G-H Eneco Utrecht, Gemeente Utrecht

projectnummer 0455773.100

22 november 2021 revisie 00

N.V. Nederlandse Gasunie

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjegtiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moeragamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een

vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

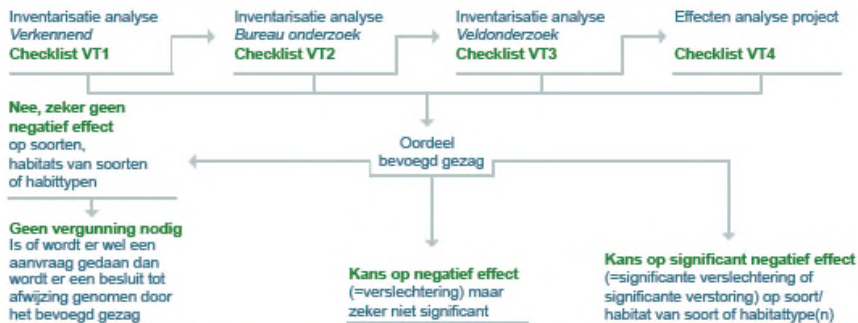
Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

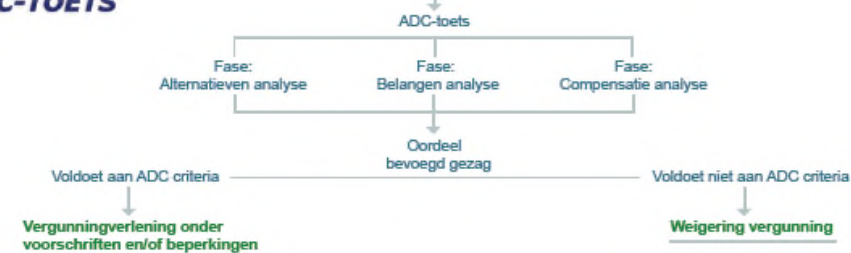
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Bijlage 2: Utrechtse soortenlijst

In Utrecht voorkomende soorten die niet beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming (Wnb) en voorheen wel onder de Flora- en faunawet (Ffw).

Soort	Nu beschermd (Wnb)?	Voorheen beschermd (Ffw)?	Opgenomen in Utrechtse soortenlijst?
Vissen			
bittervoorn	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
kleine modderkruiper	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
rivierdonderpad	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
Weekdieren			
wiingaaardslak	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Nee, uitgezette diersoort.
Planten			
aardaker	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Ja
akkerklokje	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Ja, nectarplant wilde bij
bijenorchis	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
brede wespenorchis	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Ja
daslook	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Nee, aangeplant.
dotterbloem	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
gele helmbloem	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
grasklokje	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Ja, nectarplant wilde bij
grote kaardenbol	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Ja
grote keverorchis	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
gouden sleutelbloem	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Nee, ingezaaid.
hondskruid	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
klein glaskruid	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
kruisbladgentiaan	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
maretak	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
moeraswespenorchis	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
prachtklokje	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja, nectarplant wilde bij
rapunzelklokje	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja, nectarplant wilde bij
rietorchis	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
ruig klokje	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja, nectarplant wilde bij
slanke sleutelbloem	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
steenancier	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Nee, ingezaaid.

Natuurtoets

Tracé hoofdtransportleiding Ombouw G-H Eneco Utrecht, Gemeente Utrecht
projectnummer 0455773.100
22 november 2021 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

steenbreekvaren	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
stengelloze sleutelbloem	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
stengelomvattend havikskruid	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
stijf hardgras	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Nee, borstelen ipv stomen houdt deze soort in stand.
tonavaren	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
veldsalie	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
vleeskleurige orchis	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
waterdrieblad	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
wilde kievitsbloem	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Nee, ingezaaid.
wilde mariolein	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
zomerklokje	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja
zwanenbloem	Nee	ja, tabel 1 (licht beschermd)	Ja
zwartsteel	Nee	ja, tabel 2 (gedragscode)	Ja

Utrechtse soorten die niet beschermd zijn of waren, maar waarvoor Utrecht actief beleid voert of die bijzonder zijn op nationale schaal (n.a.v. MAGIE-overleg) of die hard achteruit gaan (n.a.v. MAGIE-overleg).

Soort	Nu beschermd (Wnb)?	Voorheen beschermd (Ffw)?	Opgenomen in Utrechtse soortenlijst?
Vogels			
blauwborst	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, (MAGIE)
kleine karekiet	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, (MAGIE)
merel	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, (MAGIE)
roerdomp	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, (MAGIE)
tiiftiaf	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, maar nest niet iaarrond	Ja, (MAGIE)
Wilde bllen			
gewone slobkousbij	nee	nee	Ja, eenkennige wilde bij
grote klokiesbij	nee	nee	Ja, eenkennige wilde bij
kattenstaartbij	nee	nee	Ja, eenkennige wilde bij
klokiesdikpootbij	nee	nee	Ja, eenkennige wilde bij
lathyrusbij	nee	nee	Ja, eenkennige wilde bij
resedamaskerbij	nee	nee	Ja, eenkennige wilde bij
Planten			
brede lathyrus	nee	nee	Ja, nectarplant wilde bij
grote kattenstaart	nee	nee	Ja, nectarplant wilde bij
grote wederik	nee	nee	Ja, nectarplant wilde bij
veldlathyrus	nee	nee	Ja, nectarplant wilde bij
wilde reseda	nee	nee	Ja, nectarplant wilde bij
wouw	nee	nee	Ja, nectarplant wilde bij
distelbremraap	nee	nee	Ja, (MAGIE)
fiin venushaar	nee	nee	Ja, (MAGIE)
winterheliotroop	nee	nee	Ja, (MAGIE)
zwartblauwe rapunzel	nee	nee	Ja, (MAGIE)
Paddenstoelen			
franjeamaniet	nee	nee	Ja, (MAGIE)
goudporieboleet	nee	nee	Ja, (MAGIE)
grauwe wasplaat	nee	nee	Ja, (MAGIE)
honingqordiinzwam	nee	nee	Ja, (MAGIE)
iepenbuisieszwam	nee	nee	Ja, (MAGIE)
oranje oesterzwam	nee	nee	Ja, (MAGIE)
populierrussula	nee	nee	Ja, (MAGIE)
robiinboleet	nee	nee	Ja, (MAGIE)
ruige melkzwam	nee	nee	Ja, (MAGIE)
witte qalqordiinzwam	nee	nee	Ja, (MAGIE)

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.